

Päivän jakeet: VK 27-28-2017

6.7.2017

“Saul sai yhä enemmän voimaa. Väijäämättömin todistein hän osoitti, että Jeesus on Kristus.” Apt.9:19-25

Saul todistaa Damaskoksessa

Saul elää suuren muutoksen aikaa. Hän on juuri kääntynyt uskoon Herraan Jeesukseen Kristukseen - Häneen, jota hän oli kaikin voimin vihannut. Nyt hän rakasti entisen vainonsa kohdetta ymmärtäen, että Jeesuksessa on hänen ainut toivonsa.

Uskoon tuleminen näkyi muutoksena, jossa vihan vimma katosi Sauluksen sydäimestä. Hänestä tuli välittömästi Jeesuksen todistaja. Hän tiesi omasta kokemuksestaan vastaanvääntäjien argumentit. Hän tiesi sen omahyväisen vihan, jota he kantoivat sisällään ilman Kristuksen tuntemusta. Pian Saulus joutuikin juuri sen vihan kohteeksi, mitä hän oli itse aiemmin osoittanut Kristusta ja Hänen seurakuntaansa kohtaan.

Apt.9:19-25. Saul viipyi jonkin aikaa Damaskoksessa opetuslasten luona. 20. Hän alkoi heti synagogissa julistaa, että Jeesus on Jumalan Poika. *“Paavali ei mennyt synagoogiin näyttämään ylipapin kirjeitä, kuten hänen alkuperäinen aikomuksensa oli. Sen sijaan hän julisti, että Jeesus on Messias. Ylipapin lähettiläästä oli matkalla tullut Kristuksen sanantuoja.”* [Novum]

21. Kaikki, jotka kuuntelivat häntä, olivat ihmeissään. He sanoivat: "Eikö tämä sama mies pyrkinyt Jerusalemissa tuhoamaan ne, jotka huutavat avuksi Jeesuksen nimeä? Eikö hän tännekin tullut vangitakseen heidät ja viedäkseen ylipappien eteen?" 22.

Mutta Saul sai yhä enemmän voimaa. Väijäämättömin todistein hän osoitti, että Jeesus on Kristus, ja saattoi näin Damaskoksen juutalaiset hämmennyksen valtaan. *“Sauluksen usko Jeesukseen ei jäänyt pelkäksi teoriaksi, vaan hän alkoi välittömästi saarnata sitä uskoa, jota oli aikaisemmin vainonnut. Juutalaisten käyttämät vastaväitteet olivat hänelle jo ennestään tuttuja, ja nyt hän kävi niitä vastaan sellaisella Hengen voimalla, että he eivät pystyneet sanomaan sanaakaan.”* [Novum]

23. Jonkin ajan kuluttua juutalaiset päättivät tappaa Saulin. 24. Saul sai kuitenkin vihiä heidän hankkeestaan. He pitivät kaupungin porteilla vartiota yötä päivää, jotta saisivat hänet surmatuksi, 25. mutta eräänä yönä opetuslapset auttoivat hänet pakoon laskemalla hänet korissa muurilta alas. *“Jeesus käytti ‘opetuslapset’ sanaa seuraajistaan. Evankeliumien lisäksi tämä sana esiintyy vain Apostolien teoissa.”* [Novum]

7.7.2017

“Kaikki pelkäsivät häntä eivätkä uskoivat, että hänestä oli tullut opetuslapsi.” Apt.9:26-31

Saul Jerusalemissa

Toisinaan muutos voi olla niin suuri, että ihmisten on vaikea uskoa sen todellisuuteen. Pahin rikollinen, murhamies, raiskaaja tai muun ilkevän tekijä voi joutua tällaiseen tilanteeseen uskoon tultuaan. Saulus joutui tekemään työtä sen eteen, että hänen vilpittömyytensä tulisi tunnetuksi.

Se, ettei alkuseurakunta uskaltanut ottaa avosylin vastaan Saulusta, kertoo uskovien inhimillisyydestä. Heistä ei tullut yli-ihmisiä, sellaisia, joita ei koskettaisi inhimilliset pelot ja ahdis-

tukset. He tarvitsivat voimaa ja viisautta, jota Jumala sitten antoikin heille.

Toisaalta vaikeudet ja koettelemukset myös kasvattivat uskoa. Nähdessämme Jumalan avun ja vastaukset rukouksiimme, ymmärrämme myös inhimillisesti turvautua Jumalaan kaikessa - onhan Hän luvannut pitää omistaan huolen.

Apt.9:26-31. Jerusalemiin saavuttuaan Saul yritti liittyä opetuslasten joukkoon, mutta kaikki pelkäsivät häntä eivätkä uskoivat, että hänestä oli tullut opetuslapsi. 27. Silloin Barnabas tuli hänen avukseen ja vei hänet apostolien luo. Hän kertoi heille, kuinka Saul oli tiellä nähnyt Herran, kuinka Herra oli puhunut hänelle ja kuinka hän Damaskoksessa oli rohkeasti julistanut sanomaa Jeesuksesta. *“Barnabaan huolenpito koitui Sauluksen pelastukseksi ja suureksi siunaukseksi sen ajan kristityille ja seurakunnalle kautta aikojen. Barnabas otti huolehtiaukseen hänestä ja esitteli hänet viisaasti ensin apostoleille, joiden avulla hän näyttää pian saavuttaneen uskovien luottamuksen.”* [Novum]

28. Sen jälkeen Saul eli ja vaikutti heidän parissaan Jerusalemissa. Rohkeasti hän julisti sanomaa Herrasta. *“Barnabas otti huolehtiaukseen hänestä ja esitteli hänet viisaasti ensin apostoleille, joiden avulla hän näyttää pian saavuttaneen uskovien luottamuksen.”* [Novum]

29. Hän puhui myös kreikankielisille juutalaisille ja väitteli heidän kanssaan, mutta he yrittivät tappaa hänet. *“Aikaisemmin Stefanus oli saarnannut kreikkaa puhuville juutalaisille (6:9), ja nyt Saulus tuli hänen tilalleen. Häntä aiottiin selvästikin kohdella samalla tavalla kuin Stefanusta.”* [Novum]

30. Kun uskonveljet saivat tietää tämän, he veivät Saulin Kesareaan ja

lähettivät hänet sieltä Tarsokseen. 31. Kaikkialla Juudeassa, Galileassa ja Samariassa kirkolla oli nyt rauha. Se eli ja rakentui Herran pelossa, ja Pyhä Henki vahvisti sitä, niin että se yhäi kasvoi. *"Sekä juutalaiskristityillä että Samarian kristityillä oli nyt rauha myrskyn jälkeen niin ulkonaisesti kuin myös sisäisesti. Heistä oli tullut yhtä Kristuksen ristin välityksellä. Tässä on Apt:n ainoa maininta Galilean seurakunnista. Tässä mainitaan kolme laajaa aluetta ja silti sana "seurakunta" on yksikkömuodossa. Paikalliseurakuntia oli useita, mutta kuitenkin ne muodostivat yhden »seurakunnan» (vrt. Gal 1:2 ja 1:13). Seurakunta ei ole ihmisten muodostama organisaatio, vaan Jumalan luoma organismi. Pyhä Henki käytti ihmisiä välikappaleinaan, mutta kaikki oli kuitenkin Pyhän Hengen työtä."* [Novum]

8.7.2017

"Jeesus Kristus parantaa sinut, Aineas!" Apt:9:32-35

Pietari Lyddassa ja Jopessa

Miten rohkaisevat sanat saikaan Aineas kuulla! Ehkä tilanne tuntui hänestä epätodelliselta, olihan hän vakavasti sairas. Nyt hän kohtasi miehen, joka täynnä Pyhää Henkeä puhuu sanoja, joissa on toivoa ja elämää! "Jeesus Kristus parantaa sinut, Aineas!" - Mitä sinä mieltisit kuullessasi tällaiset sanat? Voimme vain kuvitella sitä iloa ja riemua Lyddassa heidän nähdessään ihmeen ja kääntyessään uskoon! Jospa Jumalamme vielä ilmestyisi samalla tavoin, kuin alkuseurakunnan päivinä!

Apt:9:32-35. Pietari kiersi paikkakunnalta toiselle ja tuli myös Lyddassa asuvien pyhien luo. 33. Hän tapasi kaupungissa Aineas-nimisen miehen, joka oli halvaantunut ja oli ollut vuo-

Pietari sanoi hänelle: "Jeesus Kristus parantaa sinut, Aineas! Nouse ja kokoa vuoteesi." Mies nousi heti. *"Jälleen sanotaan Jeesuksen parantavan, vaikkei hän näkyvässä hahmossa ollutkaan läsnä. Pietarilla itsellään ei ollut voimaa parantaa (vrt. 3:12)"* [Novum]

35. Kaikki, jotka asuivat Lyddassa ja Saaronin tasangolla, näkivät hänet, ja he kääntyivät ja uskoivat Herraan. *"Aineaan parantumisesta seurasi suuri herätys. "He kääntyivät Herran tykö," siis kunnian tapahtuneesta sai Herra. Pietari oli ainoastaan ihmeen välittäjä."* [Novum]

9.7.2017

"Sitten hän kääntyi vainajan puoleen ja sanoi: "Tabita, nouse!" Apt:9:36-43

Tabita herätetään kuolleista

Apostoliseen elämään, samoin kuin Jeesuksen toimintatapaan kuului rukoilla kuolleen heräämisen puolesta. Saamme lukea tekstin, jossa Pietari tekee saman, minkä Jeesus teki Lasaruksen ja Jairuksen luona. Jumalan eläväksi tekevä voima herättää kuolleen ja tapahtunut synnyttää uskoa ympäri Joppea.

Yksi piirre kiinnitti huomioni Pietarin toiminnassa hänen herättäessä kuolleen. Hän ajoi kaikki muut pois huoneesta, jossa vainaja oli. Hän ei selvästikään halunnut tapahtuman olevan hurskauden esitystilaisuus, vaan hän tahtoi rukoilla yksin Jumalan tahtoa tapahtuvaksi. Ehkä tässä olisi tapa toimia, josta mekin voisimme oppia?

"Vaun sinä, kun rukoilet, mene kammioksi ja sulje ovesi ja rukoile Isäsi, joka on salassa; ja sinun Isäsi, joka salassa näkee, maksaa sinulle." Matt.6:6

Apt:9:36-43. Jopessa oli opetuslasten joukossa Tabita-niminen nainen; nimi on kreikaksi Dorkas. Hän teki paljon hyvää ja avusti köyhiä runsain määrin. *{Joppe on sama kuin Vanhan testamentin Jafo, nykyinen Jaffa. Arameankielinen nimi Tabita ja kreikankielinen Dorkas tarkoittavat gasellia.}*

37. Mutta noihin aikoihin hän sairastui ja kuoli, ja hänet pestiin ja kannettiin kattohuoneeseen. *"Tabita piti herättää kuolleista todistukseksi Jumalan voimasta ja merkiksi sillä seudulla asuville. Jumala oli siunannut Joppen asukkaita tämän naisen välityksellä, ja nyt he saivat kokea vielä enemmän Jumalan siunauksia hänen kauttaan."* [Novum]

38. Lydda on lähellä Joppea, ja kun opetuslapset kuulivat Pietarin olevan siellä, he lähettivät kaksi miestä viemään hänelle sanan: "Tule kiireesti meidän luoksemme." *"Tämä osoittaa heidän uskoneen, että Jumala voisi tehdä suuren ihmeen."* [Novum]

39. Pietari lähti heti miesten mukaan. Kun hän tuli paikalle, hänet vietiin kattohuoneeseen, ja leskivaimot kerääntyivät hänen ympärilleen ja näyttivät itkien hänelle paitoja ja muita vaatteita, jotka Dorkas oli tehnyt ollessaan vielä heidän kanssaan. 40. Pietari käski kaikkien poistua. Hän polvistui ja rukoili. Sitten hän kääntyi vainajan puoleen ja sanoi: "Tabita, nouse!" Nainen avasi silmänsä, ja nähdessään Pietarin hän nousi istumaan. *"Pietari toimi nyt samalla tavalla kuin oli nähnyt Jeesuksen tekevän Jairuksen luona (Mark 5:40-41). Ihmettä ei kuitenkaan saanut aikaan Pietarin suuri usko, vaan Herran eläväksi tekevä voima."* [Novum]

41. Pietari ojensi hänelle kätensä ja auttoi hänet jalkeille. Sitten Pietari kutsui huoneeseen lesket ja kaikki pyhät, ja he saivat nähdä, että Tabita oli elossa. 42. Tapahtumasta levisi tieto ympäri Joppea, ja monet uskoivat nyt Herraan. *"Ihmeet sinänsä eivät saa aikaan todellista ja elävää uskoa, mutta ne*

vahvistavat sanan ja voivat siten edistää uskon syntymistä ihmisten sydämessä. Kaikki kunnia kuuluu Herralle.” [Novum]

43. Pietari jäi vielä joksikin aikaa Joppeen ja asui erään Simon-nimisen nahkurin luona. *”Juutalaiset halveksivat nahkureita, sillä nämä joutuivat työssään tekemisiin kuolleitten eläinten ja muun sellaisen kanssa, joka lain mukaan saastutti ihmisen. Heidän oli asuttava tietyn matkan päässä kaupungin ulkopuolella. Jos nainen kihlautui miehen kanssa ja sai jälkeensä tietää tämän olevan nahkuri, kihlaus katsottiin mitättömäksi, ja jos mies ryhtyi nahkuriksi, hänen vaimollaan oli oikeus pyytää eroa.”* [Novum]

10.7.2017

”Rukouksesi ja almusi ovat uhrina nousseet Jumalan eteen, ja Hän on muistanut sinut.” Apt.10:1-8

Pietari ja Cornelius

Kohtasin jokin aika sitten ihmisen, joka oli rukoillut Jumalaa johdattamaan häntä ”sille polulle.” Vaikka hänen sanavalintansa eivät ehkä olleet kattavimmat hengellisyyden kuvaukset, Jumala ymmärsi hänen sisäisen kaipuunsa päästä elämän tielle. Jumala johdatti niin, että kohtasin hänet, kerroin, mitä tarkoittaa Jeesuksen kautta tullut pelastus ja miten taivastietä lähdetään kulkemaan. Lopuksi sain rukoilla hänen puolestaan ja siunata hänet taivastielle julistaen kaikki hänen syntinsä anteeksiannetuiksi. Näen jotain samantapaista kertomuksestamme, jossa Kornelius-niminen ihminen rukoilee, kaipaa Jumalan totuutta, ja kuinka Jumala kuuli hänen sydämensä kaipausta.

Apt.10:1-8. Kesareassa oli Cornelius-niminen mies, joka palveli sadanpäällikkönä niin sanotussa Italialaisessa

kohortissa. {Kohortti oli noin 600 miehen vahvuinen roomalainen joukko-osasto. Legioonan kuului 10 kohorttia.}

2. Hän oli hurskas ja jumalapelkäävä, niin kuin koko hänen perhekuntansaakin, hän antoi runsaasti almuja juutalaisille ja rukoili alati Jumalaa. 3. Keran hän iltapäivällä yhdeksännen tunnin vaiheilla näki näyssä selvästi Jumalan enkelin, joka tuli hänen luokseen ja sanoi: "Cornelius!" 4. Cornelius tuijotti peloissaan enkeliä ja kysyi: "Mitä tahdot, herra?" Enkeli vastasi: "Rukouksesi ja almusi ovat uhrina nousseet Jumalan eteen, ja hän on muistanut sinut. *”Jumala ohjaa etsivää ihmistä omalla tavallaan, eikä työnnä luotaan yhtäkään, joka todella etsii vanhurskautta häneltä. Korneliuksen rukoukset olivat suitsutuksen tavoin kohonneet Jumalan eteen (vrt. Ilm 5:8), ja nyt niihin oli tulossa vastaus.”* [Novum]

5. Lähetä nyt miehiä Joppeen noutamaan tänne Simon, jota kutsutaan myös Pietariksi. 6. Hän asuu Simon-nimisen nahkurin luona, jonka talo on meren rannalla." 7. Kun enkeli tämän puhuttuaan oli mennyt pois, Cornelius kutsui luokseen kaksi palvelijaansa sekä yhden läheteistään, hurskaan sotilaan. 8. Hän kertoi heille kaiken ja lähetti heidät Joppeen. *”Joppesta oli kerran lähetetty profeetta Joona saarnaamaan Niiniven pakanoille. Nyt piti Pietarin lähteä samasta paikasta Kesareassa olevien pakanoiden luo.”* [Novum]

11.7.2017

”Minkä Jumala on puhdistanut, sitä älä sinä sano epäpuhtaaksi.” Apt.10:9-16

Pietarin näky

Tiesitkö, että rukoilevat ihmiset saavat kuulla Jumalan puhetta? Itse asiassa Jumala etsii käyttöönsä ihmisiä, jotka rukoilevat Häntä ja ovat vilpittömällä

asenteella Jumalan edessä. Lupaus kuuluu, että Hän johdattaa niitä, jotka rukoillen kulkevat. Mitä sitten kohtaatkin - sinä rukoileva ihminen - mieti, mitä Jumala tahtoi puhua sen kautta sinulle. Hän puhuu tavalla ja toisella. Sitä ei vain aina huomata.

Apt.10:9-16. Seuraavana päivänä, kun miehet olivat matkalla ja jo lähestyivät kaupunkia, Pietari nousi kuudennen tunnin vaiheilla katolle rukoilemaan. *”Rukoushetkiä oli kolme päivässä, ja sekä Kornelius että Pietari näyttävät noudattaneen niitä.”* [Novum]

10. Hänen tuli nälkä ja hän halusi ruokaa, mutta sillä aikaa kun ateriala valmistettiin hän joutui hurmoksiin. *”Hurmos (ekstasis)’ tarkoittaa olotilaa, jossa ihminen on haltioituneena. Samaa sanaa käytetään myös ymmällään olostä (esim. 3:10). Pietari sekä kuuli, näki että puhui hurmoskokeuksensa aikana. Oli kuin sielu olisi hetkeksi lähtenyt ruumiista ja keskittynyt vain hengellisiin asioihin.”* [Novum]

11. Hän näki taivaan avoinna, ja taivaasta tuli alas ikään kuin suuri purjekangas, joka laskettiin maahan neljästä kulmastaan kannateltuna. 12. Siinä oli kaikenlaisia maan eläimiä, nelijalkaisia ja matelijoita, sekä taivaan lintuja. 13. Samassa hän kuuli äänen: "Nouse, Pietari! Teurasta ja syö!" 14. Mutta hän vastasi: "Ei, ei, Herra! En ole koskaan syönyt mitään epäpuhdasta tai kiellettyä." *”Astiassa oli sekä puhtaita että saastaisia eläimiä, mutta puhtaat olivat joutuneet kosketuksiin saastaisten kanssa. Pietaria käskettiin rikkomaan lakia! Jeesus oli kuitenkin jo aikaisemmin puhunut aivan samasta asiasta Pietarin kuullen (Matt 15:10-20).”* [Novum]

15. Silloin ääni puhui uudelleen: "Minkä Jumala on puhdistanut, sitä älä sinä sano epäpuhtaaksi."

”Sanalla ”puhdistanut” ei tässä ole mitään tekemistä moraalisen puhtauden kanssa. Jumala haluaa korostaa sitä, että koko ihmiskunta on samanarvoinen juutalaisten kanssa. Sen tähden evankeliumia on julistettava kaikille, eikä ihmisen jonkin Jumalan käskyn kuullessaan tarvitse pelätä, että asiassa on jotakin sopimatonta tai mielettöntä. Luonnollisesti on syytä varoa myös päinvastaisella taholla piilevää vaaraa. Vaikka »kaikki on puhdasta puhtaille» (Tiit 1:15), Jumala on kuitenkin asettanut moraalilaisensa selvät rajat. Valoa ei saa sanoa pimeydeksi eikä pimeyttä valoksi.” [Novum]

16. Tämä tapahtui kolmesti. Heti sen jälkeen kangas nostettiin taivaaseen. ”Usein Jumalan täytyy toistaa ilmoituksensa, että hänen palvelijansa käsittäisivät sen. Sitä paitsi ilmestyksen kautta opetettu uusi periaate oli niin tärkeä, ettei mitään saanut käsittää väärin. Pietari tunsu Jumalan äänen, mutta oli haluton tottelemaan, koska käsky oli ristiriidassa hänen omien käsitystensä ja ennakkoluulojensa kanssa.” [Novum]

12.7.2017

”Minä olen lähettänyt heidät.”
Apt.10:17-23

Pietari kutsutaan Kesareaan

Jumalan puhe on aina merkityksellistä. Pietari tiesi sen ja mietti, mitä Jumala tahtoi hänen ymmärtävän. Vastaukset tulevat toisinaan niin yllättäen, että luontevinta on vain totella Jumalan antamaa näkyä. Tuohon aikaan vallitsi voimakas rotuerottelun aate ja juutalaiset eivät saaneet olla missään tekemisissä ”saastaisten pakana-

ihmisten” kanssa. Jumala tahtoi Pietarin ja myös koko seurakunnan käsittävän, että myös pakanat saavat pelastuksen ja ovat näin myös rakkaita Jumalalle. Tänäkön kohtaamme eri uskontojen ihmisiä outoine tapoineen ja asenteineen. Meidän on hyvä muistaa, että Jumala tahtoo pelastaa heidät ja johtaa totuuden tuntoon, aivan samoin, kuin meidätkin, jotka kutsumme itseämme kristityiksi.

Apt.10:17-23. Kun Pietari vielä ihmetteli, mitä hänen näkynsä oikein tarkoitti, Korneliuksen lähettämät miehet ilmaantuivat portille. He olivat kyselemällä löytäneet Simonin talon ”Kun Pietari oli nähnyt näkynsä, olivat Korneliuksen lähettämät miehetkin portilla. Tulevat tapahtumat olivat ilmestyksen paras selitys. Nämä miehetkin auttoivat osaltaan epä tietoista apostolia ymmärtämään ilmestyksen merkitystä. Sisäiset kehotukset ja ulkonaiset tapahtumat esiintyvät toisinaan samanaikaisesti, jotta Jumalan palvelija ymmärtäisi Jumalan tahdon. Sanansaattajien tulo auttoi ymmärtämään näkyä, mutta sen selitys ei jäänyt ulkoisten olosuhteiden varaan, sillä Pietaria johti Pyhä Henki (j. 19).” [Novum]

18. ja tiedustelivat nyt kuuluvalla äänellä, oliko talossa vieraana Simon, toiselta nimeltä Pietari. 19. Pietarin yhä pohtiessa näkyään Henki sanoi hänelle: ”Kolme miestä kysyy sinua. ”Henki puhui hänelle suoraan, ettei hänelle jäisi epäilyksen häivääkään - edes huomattuaan miesten olevan pakanoita.” [Novum]

20. Mene alas ja lähde epäroimättä heidän mukaansa. Minä olen lähettä-

nyt heidät.” ”Jumala johdatti koko ajan Pietaria, hänen tarvitsi vain kulkea mukana. Pyhä Henki otti vastuun siitä, mitä tapahtui, ja ajoitti miesten tulon samaan aikaan näyn kanssa, jonka merkitystä Pietari yhä pohdiskeli. Kolme ympärileikkaamatonta ja juutalaisen ajattelutavan mukaan saastaista pakanaa olivat vastaus niihin kysymyksiin, jotka ilmestys oli Pietarissa herättänyt. Pyhä Henki ohjasi Pietarin ajatukset ja Korneliuksen lähettämät miehet yhteen.” [Novum]

21. Pietari meni alas miesten luo ja sanoi: ”Minä olen se, jota etsitte. Mikä on asianne?” ”Vasta vuosien kuluttua Pietari omaksui kokonaan sen, mitä oli nähnyt ja kuullut Simonin talon katolla Joppessa. Mutta hän alkoi kuitenkin soveltaa periaatetta käytäntöön jo samana päivänä.” [Novum]

22. Miehet vastasivat: ”Pyhä enkeli on ilmestynyt sadanpäällikkö Korneliukselle, joka on hurskas ja jumalaapelkäävä mies ja hyvässä maineessa kaikkien juutalaisten keskuudessa. Enkeli käskei hänen kutsua sinut kotiinsa ja kuunnella, mitä sinulla on sanottavana.” ”Pietaria pyydettiin Korneliuksen luo siksi että tämä tunsu tarvitsevansa opetusta. Pietaria ei kutsuttu tekemään ihmeitä, vaan julistamaan Herran sanaa.” [Novum]

23. Silloin Pietari pyysi miehet sisään vieraikseen. Seuraavana päivänä Pietari lähti matkaan miesten kanssa, ja muutamat Joppessa asuvat veljet tulivat hänen mukaansa. ”Apt 11:12:n mukaan Pietarin kanssa lähti Joppesta kuusi »veljeä». Nämä Joppen seurakuntaan kuuluvat juutalaiskristityt olivat mukana todistajina ja neuvonantajina (j. 45-47).” [Novum]

